

Tilføjelse til tillægsbetænkning afgivet af Retsudvalget den 15. juni 2005

Tilføjelse til tillægsbetænkning

over

Forslag til navnelov

[af familie- og forbrugerministeren (Lars Barfoed)]

1. Ændringsforslag

Der er i tillægsbetænkningen af 9. juni 2005 stillet 1 ændringsforslag af familie- og forbrugerministeren. Familie- og forbrugerministeren har den 13. juni 2005 uden for tillægsbetænkningen stillet 2 ændringsforslag.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 23. februar 2005 og var til 1. behandling den 10. marts 2005. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Retsudvalget. Udvalget afgav betænkning den 4. maj 2005. Lovforslaget var til 2. behandling den 10. maj 2005. Den 9. juni 2005 afgav Retsudvalget tillægsbetænkning over lovforslaget. Den 14. juni 2005 var lovforslaget til 3. behandling, som blev afbrudt. Lovforslaget blev herefter henvist til fornyet behandling i Retsudvalget.

Møder

Udvalget har, efter lovforslaget blev henvist til fornyet udvalgsbehandling, behandlet lovforslaget i 1 møde.

Spørgsmål

Udvalget har efter lovforslaget blev henvist til fornyet udvalgsbehandling stillet 5 spørgsmål til familie- og forbrugerministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

3. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et *flertal* i udvalget (V, S, KF og SF) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* (DF) indstiller lovforslaget til *forkastelse*. Mindretallet kan stemme for de stillede ændringsforslag.

Dansk Folkeparti beklager, at regeringen ikke har lyttet tilstrækkeligt til de mange protester fra borgerne.

Dansk Folkeparti er ikke tilhænger af den omfattende liberalisering, som regeringen lægger op til. Dansk Folkeparti har grundlæggende den holdning, at et navn er en vigtig del af en persons identitet, og derfor ønsker DF ikke at forringe slægtsbeskyttelsen, som lovforslaget lægger op til. Dansk Folkeparti anerkender de historiske bånd, der eksisterer i samfundet, og Dansk Folkeparti vil ikke være med til at svække de historiske bånd.

Dansk Folkeparti betragter ægteskabet som en central del af den danske kultur og ønsker, at ægteskabet bevarer sin særstilling i befolkningen såvel som i navneloven. Når regeringen lægger op til at sidestille papirløse parforhold med ægteskabet, er det i Dansk Folkepartis øjne en nedprioritering af ægteskabet.

Dansk Folkeparti finder det ikke hensigtsmæssigt, at regeringen vil afskaffe begrebet giftenavn.

Dansk Folkeparti finder det ikke hensigtsmæssigt, at et tungtvejende argument for at liberalisere navneloven er hensynet til fremmede navneskikke. Dansk Folkeparti kan godt se behovet for en vis modernisering, men mener, at regeringen er gået for vidt.

Et andet *mindretal* i udvalget (RV og EL) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med det i tillægsbetænkningen stillede ændringsforslag. Mindretallet vil stemme imod de 2 uden for tillægsbetænkningen stillede ændringsforslag.

Tjóðveldisflokkurin, Inuit Ataqatigiit, Siumut og Fólkaflokkurin var på tidspunktet for tilføjelsen til tillægsbetænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i tilføjelsen til tillægsbetænkning.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i tilføjelsen til tillægsbetænkning.

Birthe Rønn Hornbech (V) Michael Aastrup Jensen (V) Karsten Nonbo (V) Søren Pind (V)
Peter Skaarup (DF) fmd. Kim Christiansen (DF) Hans Kristian Skibby (DF) Tom Behnke (KF)
Charlotte Dyremose (KF) Frode Sørensen (S) Lissa Mathiasen (S) Morten Bødskov (S)
Per Kaalund (S) Elisabeth Arnold (RV) Simon Emil Ammitzbøll (RV) Anne Baastrup (SF) nfmd.
Line Barfod (EL)

Tjóðveldisflokkurin, Inuit Ataqatigiit, Siumut og Fólkaflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	52	Enhedslisten (EL)	6
Socialdemokratiet (S)	47	Tjóðveldisflokkurin (TF)	1
Dansk Folkeparti (DF)	24	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	18	Siumut (SIU)	1
Det Radikale Venstre (RV)	17	Fólkaflokkurin (FF)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	11		

Oversigt over bilag vedrørende L 27**Bilagsnr. Titel**

31	Tillægsbetænkning afgivet 9/6-05
32	Ændringsforslag, fra familie- og forbrugerministeren
33	Ændringsforslag til 3. behandling, fra familie- og forbrugerministeren
34	1. udkast til tilføjelse til tillægsbetænkning

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 27**Spm.nr. Titel**

38	Spm. om den negative økonomi i lovforslaget, til familie- og forbrugerministeren, og ministerens svar herpå
39	Spm. om, hvorfor grænsen bliver hævet til 2000, til familie- og forbrugerministeren, og ministerens svar herpå
40	Spm. om afskaffelse af giftenavnet, til familie- og forbrugerministeren, og ministerens svar herpå
41	Spm. om sidestilling mellem ægteskab og papirløse forhold, til familie- og forbrugerministeren, og ministerens svar herpå
42	Spm. om ægteskabet som en kulturbærende institution, til familie og forbrugerministeren, og ministerens svar herpå

Nogle af udvalgets spørgsmål til familie- og forbrugerministeren og dennes svar herpå og udvalgets spørgsmål til videnskabsministeren og dennes svar herpå

Spørgsmål og svar er optrykt efter ønske fra DF.

Spørgsmål 2:

Vil der ved opgørelse af antal bærere af et bestemt slægtsnavn blive medregnet bærere, som bor i udlandet ?

Svar:

Antal bærere af et bestemt efternavn vil blive opgjort efter Danmarks Statistiks årlige opgørelse, som bygger på CPR, se lovforslagets almindelige bemærkninger, pkt. 2.1. Personer, der er udrejst fra Danmark, men som har haft bopæl i Danmark figurerer fortsat i CPR. Disse personer vil umiddelbart være omfattet af en sådan opgørelse. Personer, der skønnes alene at have midlertidigt ophold i udlandet eksempelvis på grund af en udstationering for et dansk selskab eller en dansk myndighed, vil skulle regnes med i den endelige opgørelse, se lovforslagets specielle bemærkninger til §§ 2 og 3. Dette skyldes, at disse personer er domicileret i Danmark og derfor efter dansk international privatret er omfattet af dansk lovgivning.

Opgørelsen af, hvor mange personer her i landet og i udlandet, der bærer et bestemt efternavn, kan således medføre en del arbejde for myndighederne. Der skal foretages en vurdering af karakteren af personernes ophold i udlandet. Vurderingen vil skulle foretages i de sager, hvor der søges om et nyt efternavn efter lovforslagets § 6, og hvor de udrejste personer er de eneste, som bærer det pågældende efternavn. Det samme gælder de sager, hvor de udrejste personer bliver afgørende for, om et efternavn efter lovforslagets §§ 2 og 3 er beskyttet eller ej. Endelig vil vurderingen skulle foretages i de sager, hvor der søges et navn på samtykkegrundlag efter lovforslagets § 4, stk. 1, nr. 7. Det forventes dog, at det vil være meget få sager, hvor dette bliver relevant.

Spørgsmål 3:

Vil navneloven kun gælde danske statsborgere eller alle, som er bosat i Danmark ?

Svar:

En ny navnelov vil som den nuværende navnelov gælde for alle personer med fast bopæl i Danmark uanset statsborgerskab.

Spørgsmål 4:

Ministeren bedes beskrive konsekvenserne ved at hæve grænsen i § 2 fra 1000 til 3000 personer.

Svar:

Hvis grænsen i lovforslagets § 2 hæves fra 1.000 personer til 3.000 personer, vil der alene blive frigjort ca. 110 efternavne mod ca. 315 navne, hvis grænsen fastholdes på 1.000 personer. Der henvises til Bilag 5 i Navnelovsudvalgets betænkning 1446/2004.

Spørgsmål 5:

Ministeren bedes redegøre for hensigten med § 7 og herunder oplyse, hvilke hensyn der er taget til fremmede navneskikke i lovforslaget.

Svar:

Som det fremgår af lovforslaget og dets bemærkninger, har lovforslagets § 7 til formål at tilgodese en række udenlandske navneskikke, således at disse, hvor dette ikke giver nævneværdige problemer, kan anvendes i Danmark. Der er herved lagt vægt på hensynet til de mange herboende, som ønsker at anvende en anden navneskik end den danske og på, at Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender som Navnelovsudvalget ikke finder, at en adgang til at anvende andre navneskikke vil true den danske navnebrug, som naturligt udvikler sig i takt med tiden. Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 2.8.1. og de specielle bemærkninger til § 7.

Efter lovforslagets § 4, stk. 1, nr. 6, kan man som efternavn tage et efternavn med ændring af en kønsbestemt endelse, hvis navnet har tradition i en kultur, som tillader dette. Herved tilgodeses navnlig en række østeuropæiske navnetraditioner, hvorefter efternavnene har en forskellig endelse afhængigt af, om de bæres af en mand eller en kvinde. Det gælder f.eks. i Polen, hvor kvinders efternavne i mange tilfælde får endelsen –a, mens mænds tilsvarende efternavne får endelsen –i. Navneskikken med en kønsbestemt endelse kendes bl.a. også i Grækenland. Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 2.8.4. og de specielle bemærkninger til § 4, stk. 1, nr. 6.

Efter lovforslagets § 7, stk. 1, nr. 2, kan man som efternavn tage en af sine forældres fornavn med en tilføjelse, der viser slægtskabet, se lovforslagets § 7, stk. 1, nr. 2. Der er herved taget hensyn til den islandske navneskik, hvorefter man som efternavn bærer en af forældrenes fornavn med tilføjelsen –son eller –dottir. Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 2.8.2. og de specielle bemærkninger til § 7, stk. 1, nr. 2.

Efter lovforslagets § 7, stk. 1, nr. 3, kan man tage en af sine forældres eller bedsteforældres eller ens ægtefælles fornavn som efternavn. Dette er indført for at tilgodese navneskikke, hvor der ikke skelnes mellem for- og efternavne. Dette er tilfældet for visse lande i fjernøsten, f.eks. Sri Lanka, nogle af de muslimske lande og for nogle ikke-muslimske afrikanske lande. Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 2.8.3. og de specielle bemærkninger til § 7, stk. 1, nr. 3.

Spørgsmål 6:

Ministeren bedes kommentere vedlagte udkast til ændringsforslag, herunder redegøre for de mulige konsekvenser af ændringsforslagene.

Svar:

Der er vedlagt ændringsforslag til L 27 af et mindretal (DF). Nedenfor er anført mine bemærkninger til de enkelte ændringsforslag.

Ændringsforslag nr. 1 og 2:

Det foreslås, at man ændrer personantalsgrænsen fra 1.000 til 3.000.

Til nr. 1 og 2:

Hvis grænsen i lovforslagets §§ 2 og 3 hæves fra 1.000 personer til 3.000 personer, vil der blive frigjort ca. 110 efternavne mod ca. 315 navne, hvis grænsen fastholdes på 1.000 personer. Der henvises til bilag 5 i Navnelovsudvalgets betænkning 1446/2004.

Den foreslåede grænse på 1.000 personer er udtryk for en afvejning mellem de hensyn, der på den ene side er til at liberalisere navnereglerne, og på den anden side er til slægtsfølelsen hos bærerne af

de frivivne navne, se pkt. 2.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger. Der er her lagt vægt på, at der ved meget udbredte navne ikke kan antages at være nogen krænkelserisiko, da personer, der bærer et meget udbredt efternavn, ikke har nogen forventning om slægtsmæssig tilknytning til andre personer, der bærer samme navn. Jeg mener, at når et navn bæres af 1.000 personer eller mere, er det så udbredt, at den enkelte ikke kan have nogen forventning om en slægtsmæssig tilknytning til de øvrige bærere af det samme navn. En forhøjelse af grænsen til 2.000 eller 3.000 vil være begrænsning af den tænkte liberalisering, men det vil stadig frigøre et betydeligt antal navne.

Ændringsforslag nr. 3, 4, 5, 7 og 8:

Det foreslås, at faste samlevende ikke skal sidestilles med ægtefæller.

Til nr. 3, 4, 5, 7 og 8:

Hvis dette ændringsforslag gennemføres, vil det fortsat ikke være muligt for faste samlevende og deres eventuelle fælles familie at bære samme mellem- og/eller efternavn, medmindre der er tale om et navn, der ikke er beskyttet efter lovforslagets § 3.

Jeg har forståelse for de betænkeligheder, der kan være med at liberalisere navnereglerne på dette punkt. På baggrund af det høje antal af ugifte samlevende i Danmark (ca. 600.000 i 2003) er det imidlertid min opfattelse, at man også på navneområdet i nogen grad bør sidestille ugifte samlevende med ægtefæller. Der er dog fortsat skærpede krav til ugifte samlevende i forhold til ægtefæller, idet de pågældende skal have levet sammen i 2 år eller have fælles barn under 18 år, der har eller skal have navnet som efternavn.

Et fælles efternavn anses ofte som udtryk for en familietilknytning, og jeg finder, at også ugifte samlevende og især disses børn kan have en stærk og beskyttelsesværdig interesse i over for omverdenen at blive anset for en familie og herved styrke familiefølelsen. Det bemærkes, at retsstillingen for ugifte samlevende på en række områder er blevet forbedret betragteligt. Der henvises her bl.a. til børneloven og lov om forældremyndighed og samvær.

Der henvises i det hele til lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 2.3.

Ændringsforslag nr. 6:

Det foreslås, at der indsættes en bestemmelse, hvorefter en tidligere ægtefælles efternavn ikke kan videregives uden den tidligere ægtefælles tilladelse.

Til nr. 6:

Herved fjernes delvist den i lovforslaget foreslåede ophævelse af sondringen mellem giftenavn og eget efternavn (efter ændringsforslagets ordlyd vil det således være muligt for en forælder at videregive sit giftenavn til et særbarn – dette er i dag kun muligt ved første navngivning af særbarnet).

Jeg finder fortsat, at sondringen mellem giftenavn og eget efternavn helt bør ophæves. Dette skyldes, at hensynet til den tidligere ægtefælle ikke længere kan antages at være tilstrækkeligt tungtvæjende til at opretholde den eksisterende ordning. En videreførelse af et efternavn erhvervet ved ægteskab kan således alene antages at være aktuelt, hvor bæreren har en sådan stærk tilknytning til navnet, at det reelt opleves som en del af den pågældendes identitet. Herudover skal det bemærkes, at antagelse af ens ægtefælles (eller faste samlevers) efternavn efter lovforslaget kræver samtykke fra ægtefællen (eller den faste samlever). Man kan allerede i dag på andet grundlag end biologisk slægtskab (sted- og plejebarnsforhold) med samtykke antage et efternavn, som herefter bliver ens eget efternavn, og som man derfor kan videregive som var det ens eget efternavn. Endelig vil en ophævelse af sondringen mellem giftenavn og eget efternavn indebære en væsentlig administrativ forenkling, idet der ikke længere er behov for at opretholde en registrering af, hvilke navne der er

erhvervet på grundlag af ægteskab, og hvilke der er erhvervet på andet grundlag. Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 2.2.

Ændringsforslag nr. 9

Det foreslås, at der i lovforslaget indføres en bestemmelse om, at det ikke skal være tilladt at vælge et fornavn, som kan være til ulempe for barnet.

Til nr. 9

Jeg har forstået ændringsforslaget således, at der alene ønskes et sådant krav ved navngivning af børn, dvs. personer under 18 år. Efter min opfattelse er forældremyndighedsindehavere de nærmeste til at vurdere, om et fornavn vil være til ulempe for et barn. Forældremyndighedsindehavere træffer således dagligt beslutninger om deres børns forhold, herunder om barnets frisure, påklædning m.v., der kan give anledning til drillerier, uden at offentlige myndigheder kan forbyde dette. Hertil kommer, at det af lovforslaget fremgår, at der ved antagelse af nye fornavne skal være tale om et egentligt fornavn (man kan bl.a. ikke hedde Hansen eller Sneleopard til fornavn), der ikke må betegne det modsatte køn eller være uegnet som fornavn her i landet. Det fremgår videre, at navnet ikke må være upassende eller kunne vække anstød. Herved er der således sat grænser for, hvilke fornavne der kan tillades, og helt bizarre navne som f.eks. Anus vil derfor heller ikke efter lovforslaget kunne tillades. Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 4.1. og de specielle bemærkninger til §§ 13 og 14. Da der således allerede i lovforslaget er fastlagt grænser for, hvilke fornavne man kan give sine børn, finder jeg ændringsforslag nr. 9 unødvendigt.

Spørgsmål 20:

Kan ministeren oplyse, hvor mange der har henvendt sig til ministeren og bedt om ændringer i lovforslaget?

Svar:

Jeg kan oplyse, at jeg fra den 31. maj til den 7. juni 2005 modtog ca. 19.000 henvendelser vedrørende navneloven. Langt størstedelen af disse henvendelser var sendt via www.mitfamilienavn.dk og var således kritiske over for lovforslaget. Jeg har ikke mulighed for at opgøre, hvor mange af henvendelserne der stammer fra de samme borgere.

Spørgsmål 21:

Har der efter ministerens vurdering været et ønske om at kunne tage navne der i dag, efter den gældende navnelov, er beskyttede?

Svar:

Jeg har af Familiestyrelsen fået oplyst, at man gennem de senere år løbende har fået henvendelser fra borgere, der ønsker et navn, der i dag er beskyttet, og som efter lovforslaget frit vil kunne tages af enhver. Dette ønske har bl.a. været udtrykt af udlændinge, som ønsker et mere "dansk" navn for nemmere at kunne begå sig i Danmark, og af personer som af den ene eller den anden grund har ønsket at være mere anonym, f.eks. piger, der har været udsat for trusler fra familien eller en tidligere kæreste. Det er dog ikke min opfattelse, at der er tale om et meget stort antal personer.

Spørgsmål 22:

Vil ministeren forholde sig til de protester, der er blevet sendt bl.a. fra hjemmesiden www.mitfamilienavn.dk?

Svar:

Jeg har selvfølgelig bemærket mig indholdet af de protester, det har været muligt for mig at læse, men jeg finder fortsat ikke, at der bør ske grundlæggende ændringer i lovforslaget.

Da der er tale om en væsentlig liberalisering af de gældende navneregler, har jeg dog, som det er Retsudvalget bekendt, fremsat et ændringsforslag, hvorved der indføres en revisionsbestemmelse. Efter denne vil Folketinget få lejlighed til at vurdere lovens virkning i praksis, når loven har været i kraft i to år. Fremgår det på dette tidspunkt, at loven har haft utilsigtede virkninger, f.eks. at langt flere navne end forventet er blevet frigivet, idet de har passeret 1.000-antalsgrænsen, vil jeg fremsætte forslag om ændring af de relevante bestemmelser. Jeg skal i den forbindelse bemærke, at det forventes, at der frigives en række navne udover de 315 navne lige efter vedtagelsen og herefter ca. 10-30 nye navne hvert år.

Spørgsmål 23:

Vil ministeren forholde sig til erfaringerne fra Norge, som bl.a. er beskrevet i Kristeligt Dagblad den 21. marts 2005?

Svar:

Jeg skal i den anledning bemærke, at man i Norge i 2001 ændrede personantalsgrænsen fra 500 til 200. Denne ændring, hvorved personantalsgrænsen blev sat ned, kan næppe have skyldtes dårlige erfaringer med en sådan grænse i norsk ret.

I Kristeligt Dagblad den 21. marts 2005 udtaler den norske navneforsker Gulbrand Alhaug, at det ikke er selve loven, men administrationen heraf, som han finder for lempelig. Han oplyser, at der i Norge er flere kendte personer, som har fået mellem- og efternavne som "Hværsaagod", "Guder-god" og "Batman". Han oplyser, at denne administration kan skyldes proceduren for behandling af navnesager, idet det i Norge er de lokale folkeregistre, der behandler navneansøgningerne. Han opfordrer derfor til, at man i Danmark sørger for en central godkendelse af nye navne.

Jeg skal for det første henvise til lovforslagets § 6, til pkt. 2.9 i lovforslagets almindelige bemærkninger samt de specielle bemærkninger til § 6. Heraf fremgår, at der som nyt efternavn ikke kan tillades et navn, der ikke er egnet til at blive anvendt som efternavn, er upassende eller kan vække anstød. Dette indebærer bl.a., at sætningskonstruktioner og visse ordtyper som navneord normalt ikke vil tillades.

Jeg skal for det andet oplyse, at ansøgninger om nye for- og efternavne forventes at ville skulle træffes af statsamtet efter forelæggelse for Familiestyrelsen. Jeg henviser i den forbindelse til lovforslagets § 16, stk. 3 og § 20 samt bemærkningerne hertil. Der vil således i modsætning til det oplyste om Norge være en central kontrol med godkendelsen af nye for- og efternavne.

Spørgsmål 24:

Hvad er grunden til, at regeringen er kommet med et ændringsforslag til lovforslaget?

Svar:

Jeg skal henvise til mit svar på spørgsmål nr. 22.

Spørgsmål 25:

Kan ministeren komme med en nærmere uddybning af de eventuelle bekymringer, som regeringen har vedrørende en liberalisering af navneloven set i lyset af regeringens ændringsforslag?

Svar:

Lovforslaget liberaliserer i væsentlig grad de gældende regler. Der indføres bl.a. som noget nyt en personantalsgrænse, hvorefter ca. 315 af de 160.000 efternavne, der anvendes i Danmark, frigives. Herudover afskaffes sondringen mellem giftenavn og eget efternavn, og ugifte samlevende i faste samlivsforhold sidestilles med ægtefæller. Regeringen finder det på den baggrund naturligt, at der, som ved andre væsentlige ændringer af gældende ret (f.eks. straffuldbyrdelsesloven), indføres en revisionsbestemmelse, hvorefter lovens virkning i praksis kan vurderes, og det herefter kan vurderes, om der er behov for at justere bestemmelserne, herunder bl.a. personantalsgrænsen på 1.000.

Spørgsmål 26:

Hvis en revision af navneloven viser, at navneloven har haft uhensigtsmæssige konsekvenser, hvilke tiltag vil regeringen så komme med?

Svar:

Såfremt der viser sig at være behov for at justere eller ændre loven, vil regeringen fremsætte forslag om ændring af de relevante bestemmelser. Men det må jo bero på hvilke uhensigtsmæssige konsekvenser, der er tale om.

Spørgsmål 28:

Hvilke konsekvenser vil forslaget til ny navnelov (L27) få for slægtsforskningen?

Svar, fra videnskabsministeren:

Da området fagligt hører under Forskningsrådet for Kultur og Kommunikation har jeg hørt forskningsrådet om konsekvenserne af forslaget til ny navnelov.

Navneloven vil naturligvis ændre situationen for slægtsforskerne, hvorfor disse vil skulle tilpasse deres arbejdsformer som følge af ændringen af navneloven. Slægtsforskere lever i forvejen med, at der ingen lovkrav var om fast slægtsnavn for bondestanden før reskriptet af 18.7.1828 (præciseret 6.8.1856), der først var fuldt gennemført omkring år 1900.

Forskningsrådet har ud fra en forskningsmæssig betragtning ikke betænkeligheder ved den nye navnelov. Forskningsrådet har dog udtalt, at en liberaliseret navnelov, som der lægges op til, vil give historikere og slægtsforskere øgede vanskeligheder med at finde tilbage i slægter og med i det hele taget orientere sig i familieskaber. Personnumre vil kunne sikre identifikation i tilfælde af navneskift, men ofte foreligger personnummeret ikke kendt. Slægtsforskere vil derfor skulle udvikle nye arbejdsformer som følge af lovændringen.

Spørgsmål 29:

Er det ikke korrekt, at det med forslaget til en ny navnelov i høj grad vil blive vanskeligt at orientere sig i familieskaber ?

Svar, fra videnskabsministeren:

Jeg henviser til mit svar på spørgsmål 28.

Spørgsmål 30:

Er det ikke korrekt, at liberaliseringen af navneloven vil give øgede vanskeligheder for slægtsforskere og andre at finde tilbage i slægter, og dermed forringe slægtsforskningen i Danmark?

Svar, fra videnskabsministeren:

Jeg henviser til mit svar på spørgsmål 28.

Spørgsmål 36:

Ministeren bedes indhente en udtalelse fra Økonomi- og Erhvervsministeriet til det af adv. Christian Schow Madsen anførte om beskyttelse af vitterligt kendte mærker i henhold til internationale forpligtelser, herunder konventioner og EU forordninger på området. Der henvises til L 27 – bilag 29. Ministeren bedes tillige indhente en udtalelse fra Økonomi- og Erhvervsministeriet til det af Lego i deres henvendelser anførte.

Svar:

Erhvervs- og Økonomiministeriet har over for mig udtalt følgende:

»Advokat Christian Schow Madsen anfører i sin henvendelse af 9. juni 2005, at Danmark i følge internationale forpligtelser er forpligtet til at beskytte udenlandske vitterligt kendte mærker, og at ændringen i navneloven vil lukke op for en omgåelse af varemærkeloven.

I henvendelse af 24. maj 2005 fra Lego Juris A/S rejses der på tilsvarende måde spørgsmål om velkendte varemærkers beskyttelse overfor personnavne.

Et vitterligt kendt varemærke, er et mærke, der er notorisk kendt, herunder kendt ud over landegrænser.

Et velkendt varemærke, er et mærke, der er kendt både inden for og i et vist omfang uden for den branche, hvor det benyttes. Et velkendt varemærke kan være velkendt i et eller flere lande.

Danmarks forpligtelse til beskyttelse af vitterligt kendte udenlandske varemærker udspringer af Pariserkonventionen artikel 6b og TRIPS-aftalen fra 1994, artikel 16. Efter disse bestemmelser har Danmark en forpligtelse til at beskytte udenlandske mærker, der ikke er registreret i Danmark, under forudsætning af, at det udenlandske mærke er vitterligt kendt. Bestemmelserne tager sigte på at yde visse udenlandske varemærker en tilsvarende beskyttelse som varemærker registreret med gyldighed for Danmark.

Varemærkerettens indhold fremgår af varemærkelovens § 4. Indehaveren af en varemærkeret kan forhindre andre i at gøre erhvervsmæssig brug af et tegn, hvis nærmere fastsatte betingelser er opfyldt. Velkendte varemærker, herunder vitterligt kendte udenlandske mærker, nyder en særlig udvidet beskyttelse. Reglerne om vitterligt kendte og velkendte varemærker fremgår i relation til proceduren for registrering af varemærker også af varemærkelovens § 15, stk. 2, nr. 4 samt § 15, stk. 3, nr. 2.

Varemærkeretten giver udelukkende en eneret til at hindre andres erhvervsmæssige brug af tegn. Den blotte optagelse af et navn som nyt efternavn er således ikke i strid med varemærkerettens indhold.

I hvilket omfang indehaveren af en varemærkeret kan forhindre en person i at optage et nyt efternavn reguleres således alene via navneloven.

Varemærkeretten giver som udgangspunkt mulighed for at forhindre enhver erhvervmæssig brug af tegn, der er i strid med varemærket. En særlig undtagelse findes dog i varemærkelovens § 5, der fastlægger, at varemærkeindehaveren blandt andet ikke kan forhindre en anden i at bruge eget navn og egen adresse erhvervmæssigt, så længe denne brug sker i overensstemmelse med god markedsføringssskik. En tilsvarende bestemmelse findes i artikel 6 i direktiv 89/104/EØF om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om varemærker. Begrebet ”god markedsføringssskik” kendes også fra markedsføringslovens § 1, men varemærkelovens § 5 skal dog fortolkes selvstændigt.

Varemærkelovens § 5 tilkendegiver det princip, at den loyale brug af et navn, hvortil man har lovlig adkomst, ikke uden videre kan forhindres. Denne vurdering foretages af domstolene i en kombination mellem de hensyn, der ligger til grund for varemærkelovens §§ 4 og 5, markedsføringslovens § 5, der forbyder brug af andre erhvervsdrivendes forretningskendetegn og den nuværende navnelovs § 16, stk. 2, hvorefter bæreren af et efternavn kan forhindre, at andre uberettiget benytter vedkommendes navn eller et dermed forveksleligt navn.

En erhvervmæssig brug af eget navn på en måde, hvor der skabes en forveksling med varemærket, vil under ingen omstændigheder kunne anses for brug i overensstemmelse med god markedsføringssskik.

Samspillet mellem reglerne i varemærkeloven og navneloven er isoleret set ikke ændret. Ved en liberalisering af navneloven vil den personkreds, der er berettiget til at optage et bestemt navn som efternavn, dog blive udvidet. Dette kan indebære, at den personkreds, der kan bringe varemærkelovens § 5 i anvendelse, på tilsvarende vis bliver udvidet.

I den forbindelse skal det bemærkes, at domstolene også i sin bedømmelse af, om der er tale om loyal brug af eget navn, kan inddrage spørgsmålet om på hvilket tidspunkt og på hvilken baggrund navneretten er opstået. Det er allerede i dag muligt i et vist omfang, at tage navneforandring til et navn, der samtidigt er beskyttet som varemærke. Det forhold, at en person tager navneforandring med henblik på at kunne bringe varemærkelovens § 5 i anvendelse i forhold til et allerede eksisterende varemærke, vil af domstolene kunne inddrages i vurderingen af, om brugen af eget navn er sket i overensstemmelse med god markedsføringssskik.

På samme måde vil domstolene ved bedømmelsen af, om en persons erhvervmæssige brug af eget navn er sket i overensstemmelse med god markedsføringssskik, kunne inddrage hensynet om særligt kendte mærker, og om brugen af eget navn sker på en måde, hvor det kendte varemærkes renommé skades eller udnyttes.

Forslaget til navneloven indebærer således ingen ændringer i de principper, der gælder i samspillet mellem varemærkeindehaverens rettigheder og navnebærerens rettigheder. Der kan blive tale om en udvidelse af den personkreds, der kan bringe varemærkelovens § 5 i anvendelse, men der er ikke tale om en ændring i det juridiske grundlag for samspillet mellem de to love.«

Spørgsmål 38:

I henhold til bemærkningerne til lovforslaget afsnit 8, er de negative økonomiske konsekvenser af lovforslaget 2,3 mio. kr. i 2006 og 3 mio. kr. i de følgende år. Ministeren bedes uddybe, hvorfor gebyret ved navneændringer afskaffes og oplyse, hvordan den negative konsekvens skal finansieres.

Svar:

Ved den nuværende lov udstedes ca. 2.800 navnebeviser årligt. Der opkræves et gebyr på 3.000 kr. for de 1.000 af disse navnebeviser. Gebyret er fastsat ved lov.

Provenutabet finansieres i forbindelse med finanslovforslaget for 2006.

De resterende ca. 43.000 navneændringer er i dag skattefinansierede.

Skulle det nuværende gebyr være videreført, ville det resultere i en gebyrstruktur, der kan være vanskelig at forstå og gennemskue for borgerne. Da alle navneændringsansøgninger efter lovforslaget skal indgives til ministerialbogsføreren, og disse ikke på nuværende tidspunkt har et betalings-system, vil et sådant system skulle etableres. Hertil kommer, at en gebyrordning også vil være kompliceret at administrere.

På den baggrund er det valgt slet ikke at gebyrpålægge navneændringer.

Såfremt der viser sig behov derfor, f.eks. hvis antallet af navneansøgninger stiger væsentligt mere end forventet, vil spørgsmålet blive overvejet på ny.

Spørgsmål 39:

Hvad er årsagen til, at regeringen ønsker med ændringsforslagene at hæve grænsen til 2000 i stedet for de oprindelige 1000, da ministeren i flere svar til udvalget har givet udtryk for, at grænsen på 1000 var rigeligt og fuldt ud dækkede de bekymringer, som der har været i befolkningen?

Svar:

I lyset af den senere tids udtrykte bekymringer om grænsen har jeg valgt at fremsætte ændringsforslag, hvorefter grænsen hæves til 2.000. Herved frigives kun ca. 160 navne. Jeg skal i øvrigt henvise til bemærkningerne til ændringsforslaget samt mit brev til Folketingets Retsudvalg herom af 10. juni 2005.

Spørgsmål 40:

Hvilke tungtvejende argumenter ligger der bag afskaffelsen af giftenavnet?

Svar:

Udgangspunktet for lovforslaget er, at den enkelte selv kan bestemme, hvilket navn den pågældende vil bære, medmindre der er stærke grunde til at hindre den pågældende heri. Jeg finder det ikke hensigtsmæssigt, at navnelovgivningen opererer med forskellige kategorier af navne med forskellige anvendelsesmuligheder. Hertil kommer, at ønsket om at videregive et navn erhvervet ved ægteskab, alene kan antages at være aktuelt, hvor bærereren har en sådan stærk tilknytning til navnet, at det opleves som en del af bærerens identitet. Dette navn bør derfor behandles på samme måde, som et hvilket som helst andet navn, som den pågældende har båret. Jeg skal henvise til betænkning 1446/2004 om Personnavne, s. 121-124, lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 2.2. og mine svar på spørgsmål nr. 6, 8, 11, 12, 15, 17 og 37 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende L 27.

Spørgsmål 41:

Kan en konservativ minister se fornuften i Dansk Folkepartis kritik angående sidestilling mellem et papirløst parforhold og et ægteskab?

Svar:

Som jeg anførte i mit svar på spørgsmål nr. 6 fra Folketingets Retsudvalg, hvorved jeg kommenterede Dansk Folkepartis ændringsforslag, har jeg forståelse for de betænkeligheder, der kan være ved at liberalisere navnereglerne på dette punkt. Men som jeg også gav udtryk for, er det på baggrund af det høje antal af ugifte samlevende i Danmark (ca. 600.000 i 2003) og disses beskyttelsesværdige interesse i over for omverdenen at blive anset for en familie og herved styrke familiefølelsen, alligevel min opfattelse, at man også på navneområdet bør sidestille ugifte samlevende med ægtefæller.

Jeg skal henvise til betænkning 1446/2004 om Personnavne, s. 124-128, til lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 2.3. og til mine svar på spørgsmål nr. 6, 12 og 18.

Spørgsmål 42:

Er det ikke regeringens holdning, at ægteskabet som en kulturbærende institution, skal bevares?

Svar:

Jeg kan oplyse, at regeringen ingen planer har om at afskaffe ægteskabsinstitutionen, idet vi finder det meget vigtigt, at denne institution bevares. For så vidt angår ligestillingen mellem ugifte samlevende og ægtefæller på det navneretlige område skal jeg henvise til mit svar på spørgsmål nr. 41 fra Folketingets Retsudvalg, og til de i dette svar anførte henvisninger.